

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО

«26» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія і організація наукових досліджень

Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність – С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)

Спеціалізація – С1.01 «Економіка»

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – HR-інжиніринг в економіці

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОЗП.01

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (дисципліна загальної підготовки)

Факультет – Економіки і управління

Кафедра – HR-інжиніринг у бізнес-економіці

Навчальні програми у бізнес-економіці														
Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	5	150	50	16	-	34	-	100	-	-	+	-
З	1	1	5	150	14	6	-	8	-	136	-	-	+	-

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «HR-інжиніринг в економіці» за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини, спеціалізацією С1.01 «Економіка»

Робоча програма складена д-ром.екон.наук, проф. Михайлом ВЕДЕРНІКОВИМ

Підпис(и) автора(ів)

Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Підпис(и) автора(ів)

канд.екон.наук, доц. Марією ЗЕЛЕНОЮ
Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри

HR-інжиніринг у бізнес-економіці

Протокол від 6 липня 2026 р. № 14.

Зав. кафедри

Михайло ВЕДЕРНІКОВ

Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету економіки і управління

Протокол від 26 серпня 2026 р. № 47/26

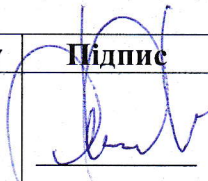
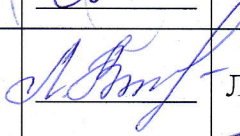
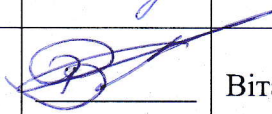
Голова вченої ради факультету

Підпис

Віталій КАРПЕНКО

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри HR-інжиніринг у бізнес-економіці, д-р. екон. наук, проф.	Факультет економіки і управління		Михайло ВЕДЕРНІКОВ
Гарант освітньо-професійної програми, канд. екон. наук, доц.	Факультет економіки і управління		Леся ВОЛЯНСЬКА-САВЧУК
Декан	Факультет економіки і управління		Віталій КАРПЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Методологія і організація наукових досліджень» є однією із обов'язкових дисциплін і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «магістр» за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізацією С1.01 «Економіка») за освітньо-професійною програмою «HR-інжиніринг в економіці».

Пререквізити – вихідна.

Постреквізити – Стратегічне управління HR (ОФП.05); Переддипломна практика (ОФП.06); Кваліфікаційна робота (ОФП.07).

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

- **компетентності**: Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог (ІК); Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК2); Здатність розробляти та управляти проєктами (ЗК6); Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК7); Здатність проводити дослідження на відповідному рівні (ЗК8); Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень (ФК1); Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки (ФК3); Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері (ФК9).

- **програмні результати навчання**: Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем (ПРН1); Дотримуватися принципів академічної доброчесності (ПРН5); Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень (ПРН7); Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань (ПРН8).

Мета дисципліни. Формування у здобувачів вищої освіти комплексу теоретичних знань, методологічних навичок та дослідницьких компетентностей, необхідних для самостійного планування, організації й проведення наукових та прикладних досліджень у сфері економіки та HR-інжинірингу, а також ефективного впровадження і презентації їхніх результатів з дотриманням академічної доброчесності.

Предмет дисципліни – методологія, методи, принципи та інструментарій організації й проведення науково-практичних досліджень у сфері економіки.

Завдання дисципліни: засвоєння теоретико-методологічних засад сучасного наукознавства; опанування методів збору, статистичної обробки та аналізу науково-аналітичних даних; формування навичок постановки експерименту й розв'язання комплексних економічних проблем; розвиток умінь організації інтелектуальної праці, узагальнення та систематизації результатів досліджень у наукових звітах, методиках і рекомендаціях; дотримання стандартів академічної доброчесності при проведенні наукових розробок.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем дослідження; дотримуватись принципів академічної доброчесності при проєктуванні теоретичних та експериментальних досліджень у сфері HR-інжинірингу та бізнес-економіки; обирати ефективні методи та обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень; збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань наукового дослідження; приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	Лекції	Практ.	Лабор. роботи	СРС	Лекції	Практ.	Лабор. роботи	СРС
Тема 1. Теоретико-методологічні засади та класифікація наукових досліджень	2	4	-	12	2	2	-	17
Тема 2. Методологія та методичний інструментарій наукового пошуку	2	4	-	12				17
Тема 3. Інформаційно-аналітичне забезпечення наукових досліджень	2	4	-	12				17
Тема 4. Концептуалізація дослідження та стан вивчення проблеми	2	4	-	12	2	2	-	17
Тема 5. Моделювання та експериментальна перевірка наукових результатів	2	4	-	13			-	17
Тема 6. Обробка даних та оформлення результатів дослідження	2	4	-	13		2	-	17
Тема 7. Апробація та оприлюднення результатів наукової діяльності	2	6	-	13			-	17
Тема 8. Організація наукової діяльності та інноваційна система в Україні	2	4	-	13	2	2	-	17
Разом	16	34	-	100	6	8	-	136

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів денної форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Теоретико-методологічні засади та класифікація наукових досліджень. Наука як система знань. Наукознавство та його основні розділи. Поняття, зміст, мета і функції науки. Основні ознаки наукового дослідження. Системність, доказовість та теоретичність наукового дослідження. Емпіричні, логічні та теоретичні пізнавальні завдання наукового дослідження. Класифікація наукових досліджень. Літ.: [1] с. 8-12; [2]; [3] с. 12-40; [4] с. 11-25; [5] с. 13-35; [8] с. 8-26	2
2	Методологія та методичний інструментарій наукового пошуку. Логіка та методологія наукового дослідження. Поняття системного, комплексного та цілісного підходу в науковому дослідженні. Загальнонаукові, часткові та спеціальні методи дослідження. Головні компоненти методики наукового дослідження. Літ.: [1] с. 12-20; [4] с. 30-35; [5] с. 43-48; [9] с. 15-30; [16] с. 8-39	2
3	Інформаційно-аналітичне забезпечення наукових досліджень. Бібліографічні джерела економічної інформації. Структура й організація економічної бібліографії. Інформаційно-пошукові мови бібліографічних фондів. Порядок обробки інформації в економічних дослідженнях. АСУ обробки інформації та ЕОМ та застосування їх у наукових дослідженнях. Літ.: [1]; [2]; [3] с. 40-49; [4]; [18] с. 62-116	2
4	Концептуалізація дослідження та стан вивчення проблеми. Сутність наукової організації дослідного процесу. Особливості творчої праці у дослідницькій діяльності. Організація та планування праці в процесі наукових досліджень. Рациональний трудовий режим дослідника й організація робочого місця. Літ.: [5] с. 53-66; [17] с. 185-200	2
5	Моделювання та експериментальна перевірка наукових результатів. Наукове пізнання і моделювання. Модель як метод описування системи. Збирання та накопичення матеріалів дослідження. Організація і проведення експерименту. Обробка результатів спостереження. Літ.: [4] с. 15-35; [7] с. 284-295	2
6	Обробка даних та оформлення результатів дослідження. Види систематизації результатів дослідження та їх зміст. Бібліографічний опис джерел, використаних у науковому дослідженні. Звіт про науково-дослідну роботу, його зміст і методика складання. Впровадження результатів закінчених наукових досліджень. Ефективність результатів наукових досліджень та її критерії. Розрахунок економічної ефективності наукових досліджень. Літ.: [3] с. 129-137; [18] с. 200-219	2
7	Апробація та оприлюднення результатів наукової діяльності. Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Структура наукового реферату. Доповідь на науковій конференції. Методика написання наукової статті. Структура звіту про результати наукових досліджень. Літ.: [4] с. 38-56	2
8	Організація наукової діяльності та інноваційна система в Україні. Організаційна структура науки. Пріоритетні напрями розвитку науки. Система підготовки наукових кадрів. Науково-дослідна робота студентів. Літ.: [6] с. 57-72	2
	Разом	16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
3	Інформаційно-аналітичне забезпечення наукових досліджень. Бібліографічні джерела економічної інформації. Структура й організація економічної бібліографії. Інформаційно-пошукові мови бібліографічних фондів. Порядок обробки інформації в економічних дослідженнях. АСУ обробки інформації та ЕОМ та застосування їх у наукових дослідженнях. Літ.: [1]; [2]; [3] с. 40-49; [4]; [18] с. 62-116	2
7	Апробація та оприлюднення результатів наукової діяльності. Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Структура наукового реферату. Доповідь на науковій конференції. Методика написання наукової статті. Структура звіту про результати наукових досліджень. Літ.: [4] с. 38-56	2
8	Організація наукової діяльності та інноваційна система в Україні. Організаційна структура науки. Пріоритетні напрями розвитку науки. Система підготовки наукових кадрів. Науково-дослідна робота студентів. Літ.: [6] с. 57-72	2
	<i>Разом</i>	6

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ п/п	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Теоретичні засади наукового дослідження. Поняття наукового дослідження. Вимоги до наукового дослідження. Види наукових досліджень. Літ.: [1] с. 8-12; [2]; [3] с. 12-40; [4] с. 11-25; [5] с. 13-35; [8] с. 8-26	2
2	Етичні норми та академічна доброчесність у дослідженнях. Академічна доброчесність. Етичні норми в наукових дослідженнях. Запобігання плагіату. Літ.: [1] с. 8-12; [2]; [3] с. 12-40; [4] с. 11-25; [5] с. 13-35; [8] с. 8-26	2
3	Методологія та методи наукового дослідження. Поняття методологія, метод, прийом у науковому дослідженні. Типологія методів дослідження. Літ.: [9] с. 15-30; [16] с. 8-39; [17] с. 18-36	2
4	Спеціальні методи економічних досліджень. Емпіричні та теоретичні методи. Методи економічних досліджень. Системний підхід у наукових дослідженнях. Літ.: [9] с. 15-30; [16] с. 8-39; [17] с. 18-36	2
5	Джерела та структура наукової інформації. Інформаційна база наукових досліджень. Джерела наукової інформації. Пошук та систематизація наукової інформації. Літ.: [12] с. 107-134; [18] с. 62-116	2
6	Цифрові ресурси та бази даних наукової інформації. Електронні бібліотеки та репозитарії. Робота з наукометричними базами даних (Scopus, Web of Science). Літ.: [12] с. 107-134; [18] с. 62-116	2
7	Концептуальний апарат наукового дослідження. Розробка концептуальних положень і апарату дослідження. Формулювання мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження. Літ.: [7] с. 53-66; [17] с. 185-200	2

8	Оцінка сучасного стану досліджуваної проблеми. Вивчення теоретичного і практичного стану проблеми. Аналіз ступеня розробленості теми дослідження. Літ.: [7] с. 53-66; [17] с. 185-200	2
9	Розробка концептуальної моделі дослідження. Розробка моделі та головних ідей дослідження. Висування та обґрунтування наукових гіпотез. Літ.: [4] с. 15-35; [7] с. 284-295	2
10	Експериментальна перевірка положень дослідження. Експериментальна перевірка концептуальних положень, що покладені в основу дослідження. Оцінка отриманих результатів. Літ.: [4] с. 15-35; [7] с. 284-295	2
11	Статистична обробка та інтерпретація результатів. Обробка даних дослідження. Систематизація наукових даних. Інтерпретація отриманих результатів. Літ.: [3] с. 129-137; [18] с. 200-219	2
12	Оформлення та оцінка ефективності результатів дослідження. Обробка даних дослідження та оформлення результатів. Форми відображення результатів наукового дослідження. Впровадження результатів закінчених наукових досліджень. Ефективність результатів наукових досліджень та її критерії. Розрахунок економічної ефективності наукових досліджень. Літ.: [3] с. 129-137; [18] с. 200-219	2
13	Підготовка наукових публікацій та рефератів. Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Структура наукового реферату. Літ.: [6] с. 38-56	2
14	Методика написання статті та апробація на конференціях. Доповідь на науковій конференції. Методика написання наукової статті. Літ.: [4] с. 38-56	2
15	Вимоги до оформлення наукового звіту. Структура звіту про результати наукових досліджень. Літ.: [4] с. 38-56	2
16	Організаційна структура науки та підготовка наукових кадрів в Україні. Організаційна структура науки. Пріоритетні напрями розвитку науки. Система підготовки наукових кадрів. Науково-дослідна робота студентів. Літ.: [6] с. 57-72	4
Разом		34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№ п/п	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Джерела та структура наукової інформації. Інформаційна база наукових досліджень. Джерела наукової інформації. Пошук та систематизація наукової інформації. Літ.: [12] с. 107-134; [18] с. 62-116	2
2	Розробка концептуальної моделі дослідження. Розробка моделі та головних ідей дослідження. Висування та обґрунтування наукових гіпотез. Літ.: [4] с. 15-35; [7] с. 284-295	2
3	Методика написання статті та апробація на конференціях. Доповідь на науковій конференції. Методика написання наукової статті. Літ.: [4] с. 38-56	2

4	Організаційна структура науки та підготовка наукових кадрів в Україні. Організаційна структура науки. Пріоритетні напрями розвитку науки. Система підготовки наукових кадрів. Науково-дослідна робота студентів. Літ.: [6] с. 57-72	2
Разом		8

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти з дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу за темою 1, підготовка до практичного заняття. Отримання теми та вимог до виконання індивідуального домашнього завдання (ІДЗ)	6
2	Опрацювання лекційного матеріалу за темою 2, підготовка до практичного заняття. Підбір та опрацювання літературних джерел за темою ІДЗ	8
3	Опрацювання лекційного матеріалу за темою 2, підготовка до практичного заняття	6
4	Опрацювання лекційного матеріалу за темою 3, підготовка до практичного заняття	6
5	Опрацювання лекційного матеріалу за темою 3, підготовка до практичного заняття	6
6	Опрацювання лекційного матеріалу за темою 4, підготовка до практичного заняття	6
7	Підготовка до тестування за темами 1-4	4
8	Підготовка до контрольної роботи за темами 1-4	5
9	Опрацювання лекційного матеріалу за темою 5, підготовка до практичного заняття. Оформлення та структурування результатів ІДЗ	10
10	Опрацювання лекційного матеріалу за темою 5, підготовка до практичного заняття	6
11	Опрацювання лекційного матеріалу за темою 6, підготовка до практичного заняття	6
12	Опрацювання лекційного матеріалу за темою 7, підготовка до практичного заняття	6
13	Опрацювання лекційного матеріалу за темою 8, підготовка до практичного заняття	6
14	Підготовка до тестування за темами 5-8.	4
15	Підготовка до контрольної роботи за темами 5-8.	5
16	Подання ІДЗ на перевірку, підготовка до захисту індивідуального завдання	10
Разом:		100

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час. Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального

домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» ґрунтується на комплексному поєднанні традиційних та інноваційних освітніх технологій і методів: за джерелом передачі та сприйняття інформації — словесних (проблемні лекції, дискусії, навчальні консультації), наочних (демонстрація мультимедійних презентацій, схем) та практичних; за логікою засвоєння інформації — індуктивних і дедуктивних методів; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності — проблемного викладу матеріалу, евристичних (частково-пошукових) та безпосередньо дослідницьких методів; за характером стимулювання й мотивації учіння — інтерактивних технологій та методів ситуаційного моделювання (case-study) із широким застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних та дистанційних технологій (сервіси відеоконференцій Zoom, Google Meet та модульне середовище дистанційного навчання Moodle).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- оцінювання практичних робіт;
- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання індивідуального домашнього завдання;
- оцінювання контрольних робіт.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю, отримує залік на останньому (заліковому) занятті. Здобувач вищої освіти, який набрав з усіх видів навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального балу, вважається таким, що має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування. Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без правильного цитування)).

У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних

платформах (<https://ed-era.com/courses/>, <https://www.coursera.org/learn/>, <https://prometheus.org.ua/courses-catalog> та ін.), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою навчальної дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються. Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, позитивну підсумкову оцінку здобувач Семестровий залік виставляється, якщо студент за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти

Аудиторна робота				Контрольні заходи				Самостійна робота	Семестровий контроль
Практичні заняття				Тестовий контроль:		Контрольна робота:		ІДЗ*	Залік
Тема 1-2	Тема 3-4	Тема 5-6	Тема 7-8	T*1-4	T5-8	T*1-4	T5-8		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	За рейтингом
24-40				12-20		12-20		12-20	60-100**

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; T* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *заочної* форми здобуття освіти

Аудиторна робота				Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль
Практичне заняття				Контрольна робота		Тестовий контроль		Залік
1	2	3	4	Якість виконання	Захист роботи	T1-4	T5-8	
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	12-20	6-10	6-10	За рейтингом
24-40				24-40		12-20		60-100**

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійної роботи (виконання контрольної роботи, проходження тестового контролю).

Робота на практичному занятті здобувача вищої освіти оцінюється з використанням наведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти:

- для денної форми навчання – задовільно – 6 балів, добре – 8 балів, відмінно – 10 балів;
- для заочної форми навчання – задовільно – 6 балів, добре – 8 балів, відмінно – 10 балів.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекошує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання результатів контрольної роботи денної та заочної форм здобуття освіти

Контрольна робота здобувача вищої освіти денної форми навчання оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, середній бал – 8 балів, максимальний – 10 балів).

Контрольна робота здобувача заочної форми навчання оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 24 бали, середній бал – 32 бали, максимальний – 40 балів).

Оцінювання результатів індивідуального домашнього завдання

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 12 балів, середній – 16 балів, максимальний – 20 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (20) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю для денної та заочної форм здобуття освіти

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 10 для денної форми здобуття освіти та 10 для заочної форми здобуття освіти.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати:

- від 6 до 10 балів – денна форма здобуття освіти;
- від 6 до 10 балів – заочна форма здобуття освіти.

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–14	15–18	19–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів (<i>денна форма</i>)	-	6	8	10
Кількість балів (<i>заочна форма</i>)	-	6	8	10

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище. При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни

FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній таблиці. Семестровий залік виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами всіх видів робіт, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Завдання дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень».
2. Завдання наукових досліджень у підготовці економістів.
3. Предмет і об'єкт дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень».
4. Поняття «наука», «наукові дослідження», «наукознавство» та їх зміст.
5. Метод і методологія наукових досліджень.
6. Рівні психолого-педагогічних досліджень.
7. Складові науково-дослідного процесу.
8. Роль філософії у науковому пізнанні.
9. Вибір теми науково-дослідної роботи.
10. Типи наукових гіпотез.
11. Етапи проведення дослідження і написання наукової роботи.
12. Види документальних джерел наукової інформації.
13. Економічні закони та їх види.
14. Класифікація економічних наук.
15. Наукова проблема і обґрунтування теми дослідження.
16. Особливості творчої праці у дослідницькій діяльності.
17. Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень.
18. Економічна інформація, її критерії, особливості, структура.
19. Бібліографічні джерела економічної інформації.
20. Структура й організація економічної бібліографії.
21. Інформаційно-пошукові мови бібліографічних фондів (УДК та ББК).
22. Види цитат та посилань і основні принципи їх використання.
23. Структура наукової роботи.
24. Правила написання вступу до наукової роботи.
25. Основні прийоми та методи дослідної роботи.
26. Правила використання ілюстративного матеріалу.
27. Правила коментування та інтерпретації отриманих результатів.
28. Засоби поєднання специфічної та загальної інформації у висновках.
29. Повна та скорочена модель резюме.
30. Правила оформлення наукової роботи.
31. Редагування письмової наукової роботи.
32. Правила укладання бібліографічного апарату.
33. Аналіз, синтез, інтерпретація та оцінка отриманої інформації.
34. Поняття «реферат», «курсова робота», «дипломна робота», «магістерська робота».
35. Структура курсової роботи в педагогічному коледжі.
36. Сутність та особливості застосування методів бесіди та інтерв'ю.
37. Поняття та особливості методів бесіди та інтерв'ю.

38. Різновиди інтерв'ю та їх характеристика.
39. Метод анкетування та його типи.
40. Види анкет за формою, за змістом питань і за функціями питань.
41. Метод спостереження, його види та вимоги до нього.
42. Метод експерименту, його види та особливості.
43. Етапи проведення психолого-педагогічного експерименту.
44. Метод тестів та метод соціометричного опитування.
45. Сутність дослідного етапу наукового дослідження.
46. Проблема мови та стилю наукової роботи.
47. Апробація результатів наукового дослідження. Наукова дискусія.
48. Порядок захисту та специфіка курсової та магістерської роботи.
49. Поняття наукової комунікації та наукової школи.
50. Вчені ступені і звання та їх роль в організації наукових кадрів.
51. Підготовка автореферату як етап наукового дослідження.
52. Наукова стаття та рецензія як форми наукової роботи. Правила аргументації.

12 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Методологія і організація наукових досліджень»
<https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=6413>
2. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання з дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень»
https://msn.khmnmu.edu.ua/pluginfile.php/438216/mod_resource/content/2/%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%94%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%86%20%D0%92%D0%9A%D0%90%D0%97%D0%86%D0%92%D0%9A%D0%98_%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%94_2026.pdf
3. Методичні вказівки до практичних занять та контрольної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання з дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень»
https://msn.khmnmu.edu.ua/pluginfile.php/438218/mod_resource/content/2/%D0%9A%D0%A0%20%D0%97%D0%A4_2026.pdf

13 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проектор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями. Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література:

Основна:

1. Методологія досліджень в галузі економіки та академічна доброчесність : навч. посіб. для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання, які навчаються за спеціальністю 051 – Економіка / уклад. Е. Цибульська ; Нар. укр. акад. – Харків : Вид-во НУА, 2024. – 132 с.
2. Наукові дослідження в економіці [Електронний ресурс] : практикум: навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за освіт. програмою «Економічна аналітика» спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: О. О. Трофименко, О. А. Шевчук, І. Д. Фартушний. – Електрон. текст. дані (1 файл). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 135 с. Грипич С. Н.
3. Науково-дослідницька діяльність студентів : навч. посіб. / С. Н. Грипич, Л. М. Буравкова ; за заг. ред. С. Н. Грипич. – Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. – 288 с.
4. Мальська М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / М. Мальська, Н. Паньків. – Львів : Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 226 с.
5. Теорія і методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Ю. Д. Костін, Т. В. Полозова, І. А. Шейко, Д. Ю. Костін. – Харків : ХНУРЕ, 2021. – 152 с.

Додаткова:

6. Ведерніков М. Наукові дослідження та дотримання академічної доброчесності в умовах розвитку штучного інтелекту / М. Ведерніков, М. Зелена, О. Мантур-Чубата, А. Михальчук // Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. – 2025. – Vol. 348, No. 6. – P. 432–440. – DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-348-6-62>.
7. Бабайлов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. К. Бабайлов. – Харків : ФОП Бровін О. В., 2019. – 150 с.
8. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2019. – 368 с.
9. Євтушенко М. Ю. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / М. Ю. Євтушенко, М. І. Хижняк. – Київ : ЦУЛ, 2019. – 351 с.
10. Кобилін А. М. Системи обробки економічної інформації : навч. посіб. / А. М. Кобилін. – Київ : ЦУЛ, 2019. – 234 с.
11. Медвідь В. Ю. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. / В. Ю. Медвідь, Ю. І. Данько, І. І. Коблянська. – Суми : СНАУ, 2020. – 220 с.
12. Основи наукових досліджень та науково-технічної творчості : навч. посіб. / В. О. Онищенко, С. М. Срібнюк, Б. О. Коробко, О. В. Матяш. – Київ : Вид-во Ліра-К, 2020. – 280 с.
13. Строкань О. В. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності : конспект лекцій / О. В. Строкань, М. Ю. Мірошніченко. – Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2021. – 152 с.
14. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. М. Дорошенко, О. С. Тітлов, Т. А. Сагала, Н. О. Біленко ; Одес. нац. акад. харч. технологій. – Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2019. – 156 с.
15. Посилкіна О. В. Методологія наукових досліджень та інноваційний розвиток : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, Ю. С. Братішко. – Харків : НФаУ, 2020. – 220 с.
16. Текстові документи. Загальні вимоги та правила складання : СОУ 207.01:2025 / О. М. Синюк, В. Г. Лопатовський, Г. В. Красильникова, І. В. Андрощук, В. С. Яремчук, Н. В. Подлевська. – Хмельницький : ХНУ, 2025. – 36 с.
17. Академічна доброчесність як основа інноваційного розвитку бізнесу та економіки / М. Vedernikov, O. Mantur-Chubata, M. Zelena, Y. Nahaichuk // Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій. – 2026. – Т. 2, № 20. – С. 88–97. – DOI: <https://doi.org/10.32750/2026-0207>.
18. Бібліометрика української науки: аналітика [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – URL: http://nbuviap.gov.ua/bpnu/index.php?page_sites=formy.
19. Антиплагіат: безкоштовна перевірка на плагіат у Unicheck [Електронний ресурс] // Unicheck. – URL: <https://unicheck.com/uk-ua/free-plagiarism-checker-online>.
20. Рейкін В. С. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / В. С. Рейкін. – Луцьк : Вид-во ПП Іванюк В. П., 2020. – 111 с.
21. Бібліографічний запис. Загальні вимоги та правила складання : СОУ 207.02:2025 / О. М. Синюк, О. П. Шмурикова. – Хмельницький : ХНУ, 2025. – 38 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського. URL: www.library.edu-ua.net
2. Вебсайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Вебсайт Національної парламентської бібліотеки України. URL: <http://www.nplu.org>
4. Вебсайт Книжкової палати України імені Івана Федорова. URL: <http://www.ukrbook.net>
5. Інституційний репозитарій Хмельницького національного університету: <http://elar.khmnmu.edu.ua/>
6. Наукова бібліотека Хмельницького національного університету. URL: <http://library.khmnmu.edu.ua>
7. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=6413>

МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тип (статус) дисципліни	Обов'язкова загальної підготовки
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5,0
Форми здобуття освіти, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем дослідження; дотримуватись принципів академічної доброчесності при проєктуванні теоретичних та експериментальних досліджень у сфері HR-інжинірингу та бізнес-економіки; обирати ефективні методи та обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень; збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань наукового дослідження; приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

Зміст навчальної дисципліни Теоретико-методологічні засади та класифікація наукових досліджень. Методологія та методичний інструментарій наукового пошуку. Інформаційно-аналітичне забезпечення наукових досліджень. Концептуалізація дослідження та стан вивчення проблеми. Моделювання та експериментальна перевірка наукових результатів. Обробка даних та оформлення результатів дослідження. Апробація та оприлюднення результатів наукової діяльності. Організація наукової діяльності та інноваційна система в Україні.

Пререквізити – вихідна.

Корреквізити – Стратегічне управління HR (ОФП.05); Переддипломна практика (ОФП.06); Кваліфікаційна робота (ОФП.07).

Запланована навчальна діяльність: лекцій - 16 год., практичні заняття - 34 год., самостійна робота - 100 год., разом - 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції й практичні заняття з використанням методів за джерелом передачі і сприймання інформації, за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності, методів стимулювання і мотивації учіння, методу аналізу конкретних ситуацій; самостійна робота (опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання практичних робіт, виконання індивідуального домашнього завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, презентація результатів виконання індивідуального завдання, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Теорія і методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Ю. Д. Костін, Т. В. Полозова, І. А. Шейко, Д. Ю. Костін. – Харків : ХНУРЕ, 2021. – 152 с.
2. Методологія досліджень в галузі економіки та академічна доброчесність : навч. посіб. для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання, які навчаються за спеціальністю 051 – Економіка / уклад. Е. Цибульська ; Нар. укр. акад. – Харків : Вид-во НУА, 2024. – 132 с.
3. Грипич С. Н. Науково-дослідницька діяльність студентів : навч. посіб. / С. Н. Грипич, Л. М. Буравкова ; за заг. ред. С. Н. Грипич. – Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. – 288 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnua.edu.ua/>
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу : <http://lib.khmnua.edu.ua>

Викладач: доктор економічних наук, професор Ведерніков М.Д., кандидат економічних наук, доцент Зелена М. І.